

aua wa kei te korero whanuitia i enei ra. I tonoa ia ki nga Moutere o te Moana-nui-a-Kiwa. I kitea e ia nga Maori o nga Moutere e noho he ana, i te kore rata, i te kore kura. Naana i whakaoho te Kawanatanga kia tiro tirohia enei ahua-tanga. Na tona kaha, k mutu te horapa o te mate repara ki nga Maori o nga Moutere. Naana i tautapa ko Makogai hei puni mo tera tu mate. E taea te ki ko Takuta Pomare te kai whakaora o nga Maori o nga Moutere.

Ko te C.M.G., i uhia ki a ia i te tau 1920 me te K.B.E. i te tau 1922. I whakawhiwhia enei reta honore ki a ia, mo ana mahi mo te whawhai, me tona kaha ki te hipai ake i te ahua o te ora o te Iwi Maori me nga Maori o nga Moutere.

He Kapene-Rata ia no nga hoia eke hoiho o te Ore Ore. No te tau 1911 ia i tu Mema ai mo te Tai-Hauauru, a tae noa nei ki tona matenga. I tu Minita ia i te Kawanatanga o te Maahi, me to te Kooti.

HE WAHINE RANGATIRA

No te 3 onga ra o Hune nei ka takoto a Rahera Muriwai i te moenga roa. I hemo ki Poneke. Ko ona tau e 62. Hemo tonu iho, ka whakawhitia ki Tuahiwi. I reira e tangihia ana e ona iwi : a i nehua ki te toma o ona matua.

Ko tona papa ko te Rev. P. Mutu. He tino rangatira no Ngai-Tahu. Ko ia te minita Maori tuatahi, o te Haahi o Ingarangi o te Waipounamu. He uri tuku iho no Tahu. tetahi o nga tangata o runga i a Takitimu.

O te taha ki tona whaea, he uri heke iho no nga rangatira o Ngati-Mamoe. Ko te tangata whenua tenci, Ngati-Mamoe o te Waipounamu i mua atu i te taenga mai o te heke o Hawaiki.

He wahine kaha ki te whakahaere i tona iwi. I whakapau ia i tona kaha ki te tohe mo te Kereeme a Ngai-Tahu. I te Whawhai Nui ka huri nei, I momua ia ki nga tangotango maha. I tuku ake i tana hanga o te kaho titi ma te Hoko-Whitu a Tu. Mo tenci, me era atu mahi awahina a tenei wahine, ka utaina te O.B.E. e te Kawanatanga ki a ia.

Ko tona hoa-taane tuatahi ko Hopere Wiremu (Billy) Uru. Ka mate tenei, ka moe atu i a Mr. Morrison.

He wahine tu-rangatira te ahua. He ngakan makoha; he mihinihi ki ia ahua o te tangata. He puiaki ki a ia te karanga i te tangata kia peka ki tona kainga. Ta te uri rangatira hanga! Haere e whae. Haere ki tou okiokitanga.

Mo te mare o te Tamariki whangaia ki WOODS' GREAT PEPPERMINT CURE.